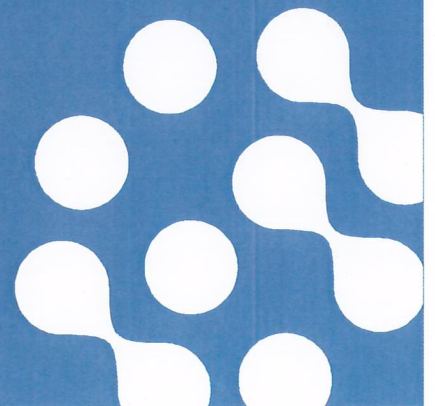

Eurofins Ahma Oy
25.4.2025

VANHAMÄKI HEAT OY

ESITYS KAHASUON
KALATALOUDELLISEKSI
VELVOITETARKKAILU-
OHJELMAKSI VUODESTA 2025
ALKAEN

ESITYS KAHASUON KALATALOUEDELLISEKSI VELVOITETARKKAILUOHJELMAKSI VUODESTA 2025 ALKAEN

Sisällysluettelo

1.	JOHDANTO	1
2.	TARKKAILUALUE	1
3.	TARKKAILUOHJELMAESITYS	1
	VIITTEET	2

Heikki Alaja
Johtava asiantuntija, kalatalous

Eurofins Ahma Oy
Heinämäentie 2
40250 Jyväskylä
Sähköposti: etunimi.sukunimi@etn.eurofins.com

www.eurofins.fi

1. JOHDANTO

Kahasuon kalataloudellista velvoitetarkkailua on toteutettu tähän saakka osana Kalmarinselän alueen kalataloudellista yhteistarkkailua. Yhteistarkkailua toteutettu vuodesta 2014 Keski-Suomen ELY-keskuksen 17.1.2014 hyväksymän (KESELY1380/5723/2013) tarkkailuohjelman mukaisesti. Karametsän tuotantoalueen liittämisestä ohjelmaan Pohjois-Savon ELY-keskus antoi muutospäätöksen 22.6.2016 (POSELY/2104/5723/2015). Autosen urakointi Oy:n Karametsän tuotantoalueen tarkkailuvelvoite päättyi vuonna 2022 ja tämän jälkeen tarkkailuvelvoitteet ovat päättyneet myös Neova Oy:n Suurensuonneva 1 ja 2 tuotantoalueilla. Nykyisin alueella on turvetuotantoa enää Kahasuolla, joten tarkkailun jatkamiselle entisessä laajuudessaan ei ole enää perusteita. Tässä asiakirjassa on esitetty ohjelma Vanhamäki Heat Oy:n Kahasuon kalataloudellisen velvoitetarkkailun toteuttamiseksi vuodesta 2025 alkaen.

2. TARKKAILUALUE

Kahasuo sijaitsee Kymijoen vesistön Saarijärven reitin (14.6) Mahlunjärven valuma-alueen (14.62) Humalalammen osavaluma-alueella (14.627). Tuotantoalueen kuivatusvedet johdetaan metsäojia pitkin Veteläpuroon. Puron kautta vedet virtaavat 1.1 km matkan Humalalampeen ja sieltä edelleen Humalapuron ja Tuhmajoen kautta Kalmarinselälle. Kahasuon kuivatusvedet käsitellään ympärivuotisen pintavalutuskentän avulla. Vanhamäki Heat Oy:n mukaan Kahasuon tuotantopinta-ala oli vuonna 2025 enää noin 11 ha.

Veteläpuron vesi on ollut viime vuosien vedenlaatutietojen perusteella humuspitoista ja ravinteikasta ja pääosin lievästi hapanta. Kokonaisfosforipitoisuus kuvastaa rehevää vesistöä ja kokonaistyyppipitoisuus on humusvesille tyyppillisellä tasolla.

Humalalammen (83 ha) keskisyvyys on 3,5 m ja suurin syvyys on 11,1 metriä. Sen vesi on lievästi hapanta, tummaa ja ravinteikasta. Vuonna 2021 lammen vesi oli hyvin ravinteikasta ja alusveden happipitoisuus oli selvästi alentunut kerrostuneisuuskausien lopussa. Vesi oli ainoastaan lievästi hapanta, mutta runsashumuksista (Neova 2022). Humalapuro kuuluu Saarijärven reitin Natura-alueeseen (FI0900025).

3. TARKKAILUOHJELMAESITYS

Yhteistarkkailussa Kahasuon ja Suurensuonnevan vaikutuksia tarkkailtu sähkökalastuksin kahdella koealalla Veteläpurossa ja yhdellä koealalla Humalapurossa. Lisäksi ko. vesistöt ovat Humalalammen ohella kuuluneet kalastustiedustelujen kohdevesistöihin.

Veteläpuron alemman koealan ainoa saalislaji on ollut made kaikkina tarkkailuvuosina 2014, 2018 ja 2022. Sitä vastoin ylemmältä koealalta saalista ei ole saatu lainkaan yhtenäkkään tarkkailuvuonna (Alaja 2023). Humalapuron saalislajistoon on kuulunut tarkkailun aikana mm. ahven, särki, hauki, made ja säyne. Vuonna 2018 Humalapurosta ei saatu saalista, mihin saattoi vaikuttaa poikkeuksellisen lämmin ja vähäsateinen sää sekä siitä johtuva alivirtaama.

Turvetuotannon pinta-alojen vähenemisen vuoksi kalataloustarkkailua on perusteltua jatkaa enää vain Vetelä- ja Humalapurossa tehtävin sähkökalastuksin. Veteläpuron Kahasuon yläpuolista koealaa ei ole kuitenkaan perusteltua enää jatkossa sähkökalastaa, koska sieltä ei ole saatu kertaakaan kaloja saaliiksi.

Sähkökoekalastuksia esitetään jatkettavaksi Veteläpuron alemmalla koealalla ja Humalapuron koealalla vuonna 2026 ja sen jälkeen neljän vuoden välein (v. 2030), jos kalataloustarkkailuvelvoite on vielä tuolloin voimassa (Taulukko 1, Liite 1).

Taulukko 1. Kahasuon sähkökalastuskoealojen sijainti vuodesta 2026 alkaen.

	ETRS-TM35FIN	
	P	I
Humalapuro	6964171	395362
Veteläpuro, Kahasuo ap.	6966536	395648

Sähkökoekalastukset tehdään yhden poistopyynnin menetelmällä ohjeen RKTL 21/2014 (Olin ym. 2014). Koealoilta tehdään habitaattikuvaukset ja täytetään koekalastuspöytäkirjat, johon on merkitty mm. sähkökalastuslaitteen tiedot, koekalastuksen ajankohta, koealan mitat ja sijainti sekä syvyys, virrannopeus ja muut yleisimmät ympäristömuuttujat (säätila, veden lämpötila, veden suhteellinen korkeus, liettymät). Koealat valokuvataan.

Saaliiksi saadut kalat mitataan yhden millimetrin ja yhden punnitaan gramman tarkkuudella yksilöllisesti. Rapujen osalta mainitaan laji, kpl-määrä ja pituudet yhden cm:n tarkkuudella.

Sähkökoekalastusten tuloksista raportoidaan kunkin koealan osalta saalis lajeittain pyyntipinta-alaa kohden pyydystävyyskertomella korjaamattomana sekä saaliskalojen keskipaino (g). Runsaimpien saalislajien pituusluokkakajakaumat esitetään. Tuloksia vertaillaan aiempiin tarkkailuvuosiin. Sähkökalastuksen tulokset viedään koekalastusrekisteriin viimeistään tarkkailuraporttien valmistumisen määräaikaan mennessä.

Kalataloustarkkailujen raportit valmistuvat tarkkailuvuoden loppuun mennessä. Tarkkailutulosten yhteenvedoissa on esitettävä tarkkailussa esiintyneet epävarmuustekijät sekä analyyseissä ja tulosten laskennassa käytetyt menetelmät. Kalataloustarkkailujen raportit toimitetaan tarkkailuvelvollisen lisäksi Pohjois-Savon ELY-keskuksen kalatalousviranomaiselle, Keski-Suomen ELY-keskukselle, Saarijärven kunnan ympäristöviranomaiselle ja Saarijärven reitin kalatalousalueelle. Tarkkailujen tulokset on vaadittaessa annettava myös nähtäväksi tahoille, joiden oikeuteen tai etuun tiedot saattavat vaikuttaa.

VIITTEET

Alaja, H. 2023. Kalmarinselän alueen turvetuotannon kalataloudellinen yhteistarkkailu vuonna 2022. Eurofins Ahma Oy.

Neova Oy 2022. Keski-Suomen ELY-keskuksen alueen turvetuotannon vesistötarkkailun tulokset 2021. 28.5.2022.

Olin, M., Lappalainen, A., Sutela, T., Vehanen, T., Ruuhijärvi, J., Saura, A. & Sairanen, S. 2014: Ohjeet standardinmukaisiin koekalastuksiin. RKTL:n työraportteja 21/2014.

Liite 1. Esitys Kahasuon sähkökalastuskoealojen sijainniksi (merkitty punaisella) vuodesta 2026 alkaen. Vanhat yhteistarkkailun koealat merkitty

